ლამპარი

თფილისი

შაბათი, 6 (19) მაისი.

1906

წელიწადი პირველი.

ცალკე ნომერი 3 კაპ.

№ 15

ყოველ-დღიური გაზეთი. № 15

ელჩთა დეპუტაციის ჯგუფს სეკე-სიგყის ადრეს-ასული ვერ აკმაყოფილებს.—კარგ ისეთ ამბისგას ეძებრობა, რომელიც რეკოლუციას არ გამოიწვევს (?).—სპირიდონოვის ქალის მაწაქებელი ჯდანიკი მოკლეს.—თელავში სალდათები გაიყვანეს.

ამ წლის 19 აპრილიდან გამოდის ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„ლამპარი“

„ლამპარი“ წელიწადში და თფილისში და თფილის გარეთაც 6 მან., წლის ბოლომდის 4 მან., ოცდაათ 50 კაპ., ხოლო ცალკე ნომერი **მეგობრებთან თფილისში და სხვა ადგილებშიაც 3 კაპ.**

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პეტიტით პირველ გვერდზე 15 კაპ., უკანასკნელზე—10 კაპ.

ხელის მოწერა მიიღება:

თფილისში: რედაქციის კანტორაში—ნიკოლოზის ქუჩაზე, სახლის ნომერი 39 და პროვინციებში ჩვენს აგენტებთან: **ერევანში**—ა. შუშანიანც, **გორში**—არჩუაძე, **სამტრედიაში**—როსტომ ბასილაძე, **ხაშურში**—ი. კვალიაშვილი, **ფოთში**—ბესარიონ ვამაკიძე, **ქუთაისში**—ტურნ.-გვა. კანტორა „კოლხიდა“, **სოხუმში**—მ. ძიძიგურის გაზეთების ბიურო, **სიღნაღში**—ხაქ. მენთეშაშვილი, **ბორჯომში**—მიხ. დადიანი, **ხონში**—ბახტაძის წიგნისმაღაზია „რუსთაველი“, **ოზურგეთში**—მოსე ტუღუში, **ჭიათურაში**—ელიად. მოსეშვილი, **თელავში**—ქეთო ზარაფიშვილისა, **ლანჩხუთში**—ვ. ებრალიძე, **ზესტაფონში**—ივ. საყვარელიძე, **ჩოხატაურში**—გიორგი ღლონტი.

აგენტებს რედაქცია ნომერს **ორ კაპეიკად უთმობს.**

დასაბეჭდად წერილები გარკვეულად და ცალ გვერდზე უნდა იყოს დაწერილი. ხელმოწერილი წერილები არ დაიბეჭდება. რედაქცია დაუკმაყოფილებს არ ინახავს.

ქალაქის ხელის მომწერლებს რედაქცია ხთხოვს დამკარებლებს გაზეთის გამოსაწერად ფულებს ნუ გადასცემენ. გაზეთის გამოწერა თვის პირველი რიცხვიდან შეიძლება.

რედაქცია თხოვს აგენტებს **ყოველ კვირაში ანგარიში გამოგზავნონ, წინააღმდეგ შემთხვევაში გაზეთების გზავნა მოესპობათ.**

რედაქციის კანტორა იმყოფება ნიკოლოზის ქუჩაზე, სახლი № 39.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, Редакція „ЛАМПАРИ“.

ქუთაისის გუბერნიის მებაღეშეშეთა პირველ ამხანაგობის გამგეობა ამით აცნობებს „ამხანაგობის“ წევრთ, რომ არაჩვეულებრივი კრება დანიშნულია, ხელახლათ, 7 მაისს, დილით „ამხანაგობის“ ფარღლებში. მაგრამც ეს კრება მეორეჯერაა დანიშნული, რამდენი წევრიც უნდა დაესწროს, კანონიერათ იქნება ჩათვლილი.

(2—2)

ხალხი უბრძანებს

სეფე-სიტყვის საპასუხო ადრესის პროექტს ღრმათ ამწუხარებია გლეხთა დეპუტატების ჯგუფის გაცნობა. დუმა, რომლის დიდი უმრავლესობა კადეტებისაგან არის შემდგარი, ადგენს ისეთ ადრესს, რომლის შინაარსიც ეთანხმება უმთავრესათ დუმის სულ მცირე ნაწილის სურვილებს. კადეტებს ფიქრთაც არ ჰქონდათ მოეთხოვათ სახელმწიფო საბჭოს გაუქმება, ამას გლეხთა დეპუტატების ჯგუფი მოითხოვდა, და ან ადრესშიაც თავი ამოყო ამ მოთხოვნამ; კადეტები ძალიან ნაკლებათ ფიქრობდენ მოეთხოვათ მინისტრთა პასუხის-მგებლობა, ეს მოთხოვნა გლეხთა დეპუტატებს ჰქონდათ წამოყენებული და ან კადეტებმა ეს პუნქტიც შეიტანეს თავიანთ ადრესში; კადეტები ძალიან უფრთხოდენ (ჯერ-ჯერობით მაინც), საყოველთაო, საარჩევნო უფლების მოთხოვნას, ეს მოთხოვნაც მხოლოდ გლეხთა დეპუტატებმა წამოაყენეს, და ან კადეტებს ეს პუნქტიც შეეტყო ადრესში; გუშინ კადეტები დაუყონებლივი ამნისტიის მოთხოვნის წინააღმდეგ ლაპარაკობდენ, მხოლოდ გლეხთა დეპუტატები დაჟინებით მოითხოვდენ დაუყონებლივ ამნისტიას, და ან დღეს კადეტებმა ეს პუნქტიც მოაკლეს ადრესში. ერთი სიტყვით, როცა ადრესს კითხულობ, გეგონება, რომ მის ავტორებს უყვედ პუნქტები გლეხთა დეპუტატების პროგრამის პროექტიდან ამოუწერიათ (იხილე „რუსეთ“-ში „გლეხთა დეპუტატების თითბირი). ამნაირათ პატარა ჯგუფის და ისიც ვიღაც ტატიანა წარმომადგენლების სურვილები თითქო ბრძანებათ გადაქცა დუმის დიდი უმრავლესობისათვის, ბრწყინვალე თავად-აზნაურთა, პროფესორთა და ბურჟუათა წარმომადგენლთათვის. რას ნიშნავს ესე? გლეხთა დეპუტატების პირით გამოთქვა მთელი რუსეთის ხალხის სურვილები; ხოლო ამ ხალხის სათათბიროსაკენ მრისხანეთ მოტრებულმა მეშტებმა და პროლეტარიატის მრისხანე ამოძრავებამ ეს სურვილები სათათბიროს უმრავლესობას თავზე მოახვია და ადრესში გამოათქმევინა.

ჯერ კიდევ ცოტაა! ხალხი არ იკმარებს ლიბერალებისაგან მხოლოდ ზოგიერთი მისი მოთხოვნების მილებას; თავის უმთავრეს სურვილებსაც მოახვევს მათ თავზე; არ იკმარებს მათგან მარტო საყოველთაო საარჩევნო უფლებას, პირდაპირი და თანასწორი არჩევის უფლებასაც მიაღებინებს მათ. როგორც ჩვენი კორესპონდენტი დეპუტატებს გვატყობინებს, გლეხთა დეპუტატების ჯგუფს საპასუხო ადრესი ვერ აკმაყოფილებს!...

დეპეშა

(საკუთარის კორესპონდენტისაგან)

პეტერბურგი. დუმა სახოვს, ეშინია მოათხოვოს. სიპასუხო ადრესი უკმაყოფილების აწვავს კვლავ დეპუტატების ჯგუფის მხრივ. კადეტები ხმას არ იღებენ თანასწორ, პირდაპირ და ფარულ კენჭის-ყრაზე და ქალების უფლებრივ თანასწორობაზე. პოლიტიკური ტუსაღები ალშფოთებულნი არიან კადეტების ამნისტიით.

ახალი ამბები

◆ დღეს ამიერ-კავკასიის რკინის გზის სახელოსნოებში **„პირველ მაისობას“** გადაიხდიან (1883 წ. 1 მაისს თფილისის უმთავრეს სახელოსნოების დაარსების გამო). პირ ელი მაისობა სხვა და სხვა მოსაზრებით დღესისთვის გადაიდო. 9 საათიდან იაფ-სასადილოსთან არსებულ ეკლესიაში გადახდიან წირვას, ხოლო დღის თორმეტ საათიდან უთავრეს სახელოსნოს საკრებულოში—პარაკლისს. „დღესასწაულზე“ მოწვეული არიან სახელოსნოებში მოსამსახურენი და ყველა მუშები.

◆ 3 მაისს საღამოს 8 საათზე მუხრანის ქუჩაზე ექვსი შეიარაღებული უცნობი **ავაზაკი დღესაც** კაეკავის მოკალაქეს ლ. პრესმანს. უცნობებმა გაჩხრიკეს პრესმანის ბინა, წაიღეს 295 მანეთი ფულათ, სხვა და სხვა ნივთები 257 მანეთამდენ ღირებული და უგზო-უკვლოთ მიიმალენ.

მორიგი პოლიციელის მე-10 სამოლიციო ნაწილისა სახლში მიდიოდა, გზაზე ავკალის ქუჩაზე შეამჩნია, რომ ვიღაც უცნობი გაემტერიათ ახმეტელების მაღაზიის კარები. პოლიციელმა ამხანაგს დაუძახა და კარებთან გააჩერა, ხოლო თითონ პატრონთან ერთათ მაღაზია გაჩხრიკა, სადაც ერთ უჯას უკან მიმალული გოროი დეალი აღმოაჩინა. დეალი პასუხისგებაში მისცეს.

◆ თელავიდან გვეატყობინებენ, რომ იქ გიციულან **ბაშკადეკლიარის ბატალიონის სალდათები**. ბატალიონის კამანდირს წარუდგენენ წინდა ეკონომიური მოთხოვნილებანი. ითხოვენ ბინის და ტანსაცმელის გაუმჯობესებას და აგრეთვე საქმლისაც. გაფიცება იმითაა გამოწვეული, რომ მათ წაართვეს ის უფლებები, რომლებიც მიიპოვეს ნ-ქმრის გაფიცვის დროს. გაფიცულებმა ჩალეწეს ფენჯრები. კამანდირმა დეპეშა გაუგზავნა სადაც ჯერ არს და სალდათებს ეადა დაუნიშნა. სალდათები პასუხს ელიან; ქაჯაკების თავდასხმის მოელიან და თოფებს კარაბინებიდან არ იშორებენ. გაფიცებაში ყველა სალდათი ღებულ მონაწილეობას.

◆ ქუთაისის საგუბერნიო საარჩევნო კომისიაში შემოვიდა ერთი საინტერესო საჩივარი სახელგანთქმულ **ბ-ნ ნიკ. თაყაიშვილისა** (მომრგე. მოსამართლე). ამ ვიცეპატრონის „საგმირო საქმეებს“ კარგათ იცნობს გურია. იგი უკანონოთ ცნობს „კრამოლნიკის“ ის. რამიშვილის არჩევას. მაგებელის მისი უკვდავი ქმრისა უკანე დუბარუნა საგუბერნიო კომისიამ, რადგან არ გამოუცხადა დამაღი ინსტანცია, სამაზრო კომისია, როგორც ამას კანონი ითხოვს.

◆ ქუთაისის მაზრის თავად-აზნაურთა წინამძღოლმა დ. ნიკარაძემ 29 აპრილს მიიღო პეტერბურგიდან დეპეშა, რომელსაც ხელს აწერენ ექიმი ვირსალაძე, ქართველი პროფესორები ჯავახიშვილი, ავალიშვილი და ცაგარელი. დეპეშის ავტორები ეკითხებიან ჩვენ ავტონომისტებს, სანამ სათათბიროს ამ სესიაზე ქართველი ავტონომისტ დეპუტატები მივიდოდენ, თანახმა იქნებიან თუ არა, რომ პოლონეთის ავტონომისტ-დეპუტატ ბ-ნ ლედნიცკის (ნიცია ვექილია) დაიცვან ავტონომიის საკითხ სათათბიროში და მოითხოვოს იგი საკართველოსთვისაც მისი მკვიდრთა სახელით, მაშინ როცა იგი ამასვე მოითხოვს პოლონელთათვის. ამის თანხმობა დასაბეჭდავად პირთ ტელეგრამითვე ეცნობა.

◆ 3 მაისს, საღამოს ცხრა საათზე უეცრათ **ტყვიით დაიჭრა** დე-ხაინის ქუჩაზე 19 წლის ყმაწვილი რუბენ ბაღდასარიანი. დაჭრილმა მიხეილის საავიმოფოში განაცხადა, ტყვია უეცრათ მოხვდაო. მიხეილის საავიმოფოს ექიმების შემოწმებით ბაღდასაროვის ჭრილობა მეტისმეტათ საშიშია.

◆ თფილისის მაზრაში აგრარულ მოძრაობის დროს მოკლულ იქნა მემამულე სოფ. ლალტის-ციხეში მცხოვრები ნუგზარიანცი. ამ დღეებში მოკლულ ნუგზარიანცის ქვრივმა თბილისი მიმართა ადგილობრივ უშალოს მთავრობას ეზღოს მას ქმრის მოკვლით გამოწვეული ზარალი და ეს **ზარალი გლეხებს გადაახდევინონ.**

◆ **ბათუმიდან გვწერენ:** კვირას, 30 აპრილს, ქალაქის თეთმარიელობის შენობაში დანიშნული იყო კრება აქაური კონსტიტუციონალისტ-დემოკრატებისა, ეს ბათუმის კადეტების პირველი გამოსვლა იყო პოლიტიკურ ასპარეზზე. ერთი კვირაა, რაც აგიტატორები გზადაგზა განაცხადება იბეჭდებოდა, ამა და ამ დროს კრებაა და ჩაეწერეთ, მოკლაქენო, ჩვენს პარტიაშიო. მათმა განცხადებამ გაბერა და კრებაზე 500-მდე კაცი გამოცხადდა. კრება გახსნა ტექიმმა სოკოლოვსკიმ და წინადადება მისცა სახოგადოებას აერჩიათ 16 კაცი: ცენტრალურ ბიუროში 12 წევრი და 4 კანდიდატი. არჩევის დროს უნდა ხელმძღვანელობდეთ მხნეთ, რომ ყველა არჩეულები აგიტატორებათ გამოვადგესო, განაცხადა მან. კრებამ მოითხოვა არჩევნებამდე გაემართათ კამათი კ.-დ. პროგრამაზე და ტაქტიკაზე, რადგან უმეტესი ნაწილი დამსწრეთ თურმე, მხოლოდ გაგონებით იცნობდა „ხალხის განმანთავისუფლებელ პარტიას“. აქაურ კადეტებსაც ჯერ არავითარი შრომა არ დაუხარჯავთ თავის აზრების ხალხში გასავრცელებლათ. პირველი მათი საბრალგრამო ფურცელი ერთი საათის წინ კრებამდე დაურიგდა ხალხს. მართალია სოკოლოვსკი ერას გზით არ თანხმდებოდა ამაზე, მაგრამ კრებამ მაინც თავისი გაიტანა: აირჩია თავმჯდომარე (მამედ-ბეკ აბაშიძე) და შეუდგა კრების წესრიგის შემუშავებას. კადეტთა ლიდერებმა, რომ დაინახეს ეს, ნერწყვი იწყეს გადაყრა. უიმთითო კი დამსწრეთ არ სურდათ მათ პროგრამაზე ლაპარაკი. თითონ მათი ბაგეთან სურდათ გაეგონათ თავიანთი პროგრამის დაცვა. ამიტომ კრებამ შეაჩერა ისინი და განუცხადა, რომ თუ კ.-დ. არ სურდათ გაეცნოთ დამწერეთათვის თავისი პროგრამა, კრების უმეტესი ბა ვერ სთელის შესაძლებლათ მიიღოს პროგრამა ბიუროს არჩევაში. ეს ითქვა და იქრიალა ხალხმა დარბაზიდან. შიგ დარჩა 20-მდე კაცი. აირჩიეს ეს არა შემდეგ ბიუროთ, ან ვიცი, ეს კია, რომ იმედი გაუცრუებათ, ეგონათ, ხალხს ოღონდ სტუდ კ.-დ. გააგონე და რკალივით შემოგვერტყმიანო, მაგრამ საქმე ასე ადვილიც არ ყოფილა. ენახოთ ეხლა რას იზმეენ. ნამდვილათ თფილისიდან გამოწერენ აგიტატორს. აქ, როგორც ლაპარაკობენ, ერთი ხელიანი კადეტიც არ არის.

აქაური ზოგიერთი „ცნობილი მოღვაწენი“ უკვე შეუდგენ თავისებურ საარჩევნო ბრიკებს. ამას წინეთ ქალების გამგეობამ ეოლის თაოსნობით წინადადება შეიტანა საბჭოში ექიმი ტრიანტაფილოსი ქალ. ქ-ს საავიმოფოს საპატიო კონსულტანთ დაენიშნათ და ეხლაით მისთვის ჯამაგირიც. ეს ის ექიმია, რომელიც ქალაქმა ამ ორი წლის წინათ თავის საავიმოფოდან გაამეგა. ღღეს იმედენათ გამოკეთებულა ეს ვიპატონი, რომ მას კანდიდატურას ჩვენი „დემოკრატები“ არგუნებენ. მაგრამ აქ ხომ გამოკეთებაში არ არის საქმე; ძალიან თავი სულ სხვაგან არის დამორხული. ზოგიერთებს მოსვენებას არ აძლევს სახელმწიფო დუმის წევრის პორტფელი. უნდათ ისეთი ხალხის გულიც კი მოიგონ, როგორიცაა პალპისტები, ყველაზე უფრო ამა-ღლებული აქ ის არის, რომ ქალაქის გამგეობამ საჭიროთაც არ დაინახა ეკითხოს თუ არა ისინი იმისთანა კაცთან მუშაობას როგორიცაა ტრიანტაფილოსი.

აქაური სოც.-დემოკ. მარქვეთ შეუდგენ საარჩევნო აგიტაციას. აირჩიეს ცენტრალური საარჩევნო კომისია, მთელი ქალაქი უნებათ დაყვეს და თითო უბანში ცალ-ცალკე საარჩევ. ორგანიზაციები დააარსეს, რომლების საშუალებითაც უკვე შეუდგენ მასაში აგიტაციას. არ დღეში ერთხელ საარჩევნო ფურცლებს გამოდის, აირჩევენ 16 მაისს არის დანიშნული.

აქაურმა ფედერალისტებმა წინადადება მისცეს ს. დ. ბელოკის შესახებ. სოციალ-დემოკრატებს ჯერ პასუხი არ გაუციათ. თუ 1. დ. ვერ შეთანხმდენ ფედერალისტების კადეტებთან მოქმედებას ეშჩადებენ.

ამას წინათ აქ ადგილობრივ კლუბში გამართათ ქართული სიმამო ქართული სკოლის სასარგებლოთ. საღამოს დიდძალი ხალხი დაესწრო. წინადაც შემოსავალი 2100 მანეთს აღემატება. საღამოზე ერთი პატარა, მაგრამ საგულისხმიერო ინციდენტი მოხდა. სახოგადოებამ ერთხმივ მოითხოვა გაძეეება საღამოდან დამსწრე რაზმის მეთაურის ცნობილი ჩიქოვანის. რომ ის თავის ნებით არ წასულიყო, ძალით უპირებდენ გაგდებას.

◆ დეშნის მაზრის ბაზალეთის წყლის ბოკაულ ქ. ფ. დეკაბრისტოვის დეშნით გადაუყვანიათ, ხოლო ბაზალეთის წყლით გადაუყვანიათ ცნობილი ალ. გუდკოვიჩი.

◆ ითარგება და მალე დაიბეჭდება ლენინის **„Къ деревенской бѣдноти.“**

◆ 6 მაისს, ანდრეევის ქუჩაზე № 72 სახლში, ვიღაც შეეხვა გახალისებულთ, მაგრამ შეეშვენენ და დაიჭირეს! დაჭერილი უცბათ ხელიდან დაუსხლტა ეს შეიფი და გაიქცა. დატოვა პალტო და შელმეშიც ორი პასპორტი აღმოჩნდა ერთი მისული-ძის და მეორე ტარ-სიმონოვის სახელზე.

◆ რედაქციამ მიიღო „ახალი თაობის“ გამოცემა შემდეგი წიგნები: 1) მიწის მფლობელობის საკმე“ 2) „მოეწყვლებიის საკითხები“.

სათათბიროს არჩევნები

2 მაისს, ქალაქის საბჭოს დარბაზში მოხდა ბათუმის ოლქის წევრად შემაშველთა კრება წევრობენების ამოსარჩევათ. კრებას თავმჯდომარეობდა მოსარჩევე ბახტიძე. 280 ამომრჩეველისაგან დასწრო მხოლოდ 22. მოყრაობამ ამ რიცხა მოაწყო საქმე, რომ კანდიდატობა ამომრჩეველისა არავის ეკეთ არჩევნების დღე. გაზეთში არ გამოცხადებათ არჩევნების დღე, მხოლოდ ბარათებით, როგორც ჩვენსაც დუმის კვირეებს, ხანდახან დუმრაცებათ. ასე, რომ ბევრს შეძლება არ ქონდა, ასე ცოტა ხანში ალიანი მოდებიდან თავის პირველების დასამეცნებელათ სამუალო. უმისოთ კი არჩევნებს არ უშვებდენ. ამ კარგმაგის წყალობით არჩევნებზე ცოტა ხალხი გამოცხადდა და ისიც თითქმის ყველა რუსკლიანური. ხალხი 7 რეშენებულა, მათ შორის ბათუმში კარგათ „ცნობილი“ მილიციის პრაპორშჩიკი მაშაიდლი.

10 მაისს დანიშნულია მხედ მუშაულთა კრება ამომრჩეველების ასარჩევათ.

— წვრილ მუშაულთა რეშენებულების არჩევნები თფილისის სასაკლაოს უბანში დანიშნულია ხვალ, 7 მაისს.

— დღეიას, სატან-ოყლოს, ჩუგუნისა, ბატარა-დედოის და ავლაბრის სოფლის სახოგადოების არჩევნები ეს შესაც დღეს, რაც დასრულდა. რეშენებულებათ ამოირჩეს: მღვ. ათანე სანგულაშვილი, ა. ფ. ხასიტაშვილი, ბ. დღის კრებანი, სულ ოცსაზოგი, მაშადა-კაცრასან ამდენ-ოდენი, ა. ზ. უნაკოვი, ალექსი ქუქუნაკი, რამან მამუნაშვილი, კანსაც ასტოვი და ა.შ.ო ასტოვი.

— გუშინ, 5 მაისს ქალაქის საბჭოს შენობაში მოხდა საარჩევნო კრება თფილისის მაზრის ქალაქის ამომრჩეველთა. კრებას თავმჯდომარეობდა ქალაქის თავის მოადგილე ნ. ჩერქეზიშვილი. კრებაზე გამოცხადდა სულ 29 ამომრჩეველი, რომელთა შორის ამომრჩეველთა კანდიდატებად წამოყენებულები იყვენ—მთავ დიუდგების ქე ატკაევები, ნ. ა. ირდუმანსკი, მთამდიო, დავიდ, მარტიროზოვი და ჭელოსიანი ამომრჩეველ აქნა 23 ხმით პირველ-ამომრჩეველი ატკაევი—სოციალ-დემოკრატი.

— ამიერ-კავკასიის რკინის გზათა კანტროლიორმა წინადადება მისცა თფილისის ქალაქის გამგეობას სქმის გასაადვილებლათ გამოეზიანის კანტროლში, როგორც სხვებიზეთ განეხილათ, ასე საარჩევნო ბრძოლა კანტროლის მოხელეებმა, რომელიც სათათბიროს არჩევნებში მოხელეობას მიიღებ უფლებას აქვთ.

— ამომრჩეველ კრებები დანიშნულია: 1-ლ სახელიდან უბანის მ. ნაკატნების ცირის შენობაში, შუხუე უბანის, თფილისის ქალაქის სასწავლებლის სასწავლების შენობაში, მეცხრე უბანის, სახოგადო საკრებულის სახოგადოდ შენობაში, მეათე უბანის, თფილისის შეეფლოსაბეჭდეთა სახოგადოების მაედანზე.

— თფილისის ქალაქის გამგეობასთან არსებულმა კომისიამ, რომელიც არჩევნების სქმეებს განაკუთვნა, თავის კრებაზე თრ მაისს დაადგინა: თფილისის თფილისის მაზრაში მუშების რეშენებულთა რაოდენობა თუთ მუშათა რიცხვს შეუფარდოს (თფილისში მუშა 5706 კაცი, ხოლო მაზრაში 2163). ერთ რეშენებულ ქალაქის საარჩევნო საკრებულოში ამომრჩევ, ხოლო მაორეს ამომრჩეველთა საკრებულოში.

პროვინცია.

ბასილეთი (გურია). გუშინ „შრომის“ მე 12 ნომერში მოთავსებული იყო, „ნიკოლრების ქურდების შესახებ კრება ქალაქთა, სხვათა შორის სახოგადოების მარჯვე ყურები და დამტრო უკმაყოფილე მისცა ხალიფასო“. ეთანხმებით ავასანის მოკლეთაც, რომ სულეც, რომ გინდეს უსამართლოთ ჩარა ეცხეთ, სამართლე გაბედავარას. მეც ვხედავ, რომ დასაბუთებულ მარეს უდანაშაულოთ დასხლეტენ და ამტრამ ზნეობრივი მოცდილების მაძიებელს მოეწონა თან ეს ხარე. ვ. ჯიბერი და ჯ. უმაყრეულ საკუთარ(?) წერთან მაისსი სახოგადოების და შეიტყობა ის „დამსწრე“, რომელმც შეიძლება სამდელი ქურდების მფარველობის გასწეკით ასეთი სიცრუე შეთხზა.

ამხანაგი კალენიკ ღლონტი

ჭიათურა. ასე ერთ სულოსით და დიდებულთა არსებიდან არ შეიძლება აქეთ ბირეული მისის დღესასწაულთა. ჭიათურის შეი ქმნა მაღარიების შუშაობა შესწყდა. ყველა მწოდესის მოსდევს სამუშაო დანები, დუქნები დაიკეტა. კანი მარტო ჭიათურის! ახლა-ახლათ სოფლებიც დიდის ადფოთოფენებით მაეკუნენ ამ დი-

დებულ დღეს. სწავს ცეცხლს და მახვილს ვის თუ ბუკლეტს ხალხს კუდაბზეკილობა მისწრაფება, პირაქეთ, შესაშინებელი კაუკუნებაა ეს დიდებული კრძნობა.

წიფურელი

ნიგოითის საზოგ. (გურია) აქურობ კვლობამ სასჩაქულოთო ადგილსაწყისული წყვანდელი პირველი მაისი. წელს ამ დღეს რაღაც განსაკუთრებული სამშვენიერე ჭირნახეთ კაცი ვერ იტყობდა ნაგიობის სახოკიობას, განსაკუთრებულ სასახობას ჩამოაყალიბა ას. მშვინვარე რეაქციის ნაგიობა სხვებზე უფრო ადრეთ გაღვიძა, მაგრამ საკრთო უსკურებამ წყვნე მწუხარების ბეჭედი დაგვსხა. დღეყინდელმა დღესასწაულმა მოგვცა ნის გასული ოქტომბრის დღეები, როდ ორგანიზაციის პირველ მოწოდებასთანავე სახალხო მტანეი ფიუნერალიც იქნა ბეთლები და თავისუფალი ხმა გასმოდა ირგვლივ. ხალხი ნელნელა მოკრთელ დუმილობას და გამრთა მსჯელობა სავსე და სასაღსხო ადგილებს შესხვა. ასე კასტასა სალამაზე, სალამის ხელხლა მახვილ ქრება, რომელზედაც ხალხს ცნუმარტეს პირველი მაისის დღესასწაულის მნიშვნელობა. სალამის ხალხი ასევე დიახლა მომალის ამეღებით გულკმაბარი.

ი. ხა—ლი

ქუთაისი. გასული წლის 17 დეკემბერს, ქუთაისის სამეურნეო სზოგადოების განკოფილებს გუბერნატორი სტაროსელსკის მეთაურობით კრება ქონდა. სხვადასხვა დასხეულებულ განდიდებების შორის სკოლის გამგეთ ირჩეულ იქნა ალექსანდრე შარამაძე. ამხვე სკოლის მასწავლებელი ნაკო შეუნებელი გაზედა და ოსიც სზოგადოებისაკენ სიყვარული მიიღო. ეს ეკვანდასი ბანს მეურნეობა ეს იმედ დღეს ანსებდა, რომ ხვალიდან ეს სკოლაში ვეღარ მხანოო. როგორც ხვალო მ შეხვედ ავად მყოფი ნაკო მასწავლებლის სასენს ატარებს. დიახ სასენს ატარებს, გინათან სიქმის სხვები ჰყვებენ. რასაკვირველია სკოლის სიმსუროსთ ან ჩათვლებ ნაკო მეურნეობა რომ ავადმყოფობის "ატეზიკა" ადოს და სიყვედ ბრძოლის ველის, სანამ არ ეპოებთ რაც გვინდა!

ერთი ათასით ვიქვეითი,
ათასი—მრავალ რიცხვითი
და მეერთებულ ძალ-ღონით
მოგეელინებით რისხვითა:
შეგმუსრავთ, გაგანადგურებთ,
მოგიძღვნით მწარე სალამს,
შენს ნაშიხე ავთვრილებთ
თავისუფლების ალამს!

ვ. ჩახ-რუხაძე.

კიდევ „შრომის" კოლესპოდენტის სიცილაზეზე.

„შრომის" კორესპოდენცია თვითდან ბოლომდე სიცრუის რგოლზეა ასხვეული, კორესპოდენტი ცდილობს, რომ ეს რგოლი სხვას გადააცეს კისერზე. კორესპოდენტობის ნაცვლად ის ვითომც კრიტიკოსის დანგრეს იქნას და ფაქტების წყობაში და ნათლით გადაკეთის მაგიერ ამხირჯავს ჭათ. მისი კორესპოდენცია არ გაეს კორესპოდენციას. კრიტიკაც ხომ სულ არ არის და ისეთ, მარა რაღაცაზე გაწყრალია ეტყობა, რომელსაც შეუძლია მისი ნაკამლური მგრამლობა და ამის შეგებაც ვხედავთ.

1—ეს საარაო კორესპოდენცია ბოლოდანაა დაწერებული. მოგვითხრობს „ერთი ახალგაზრდა" კაცის მიერ პიროტებების დახვევის. იგივე ტელეგრამაში ამბობს: „ნ-ბა ს. რეკლიკაციონერმა დაგლიჯეს ბიულეტენებთან".

2—კორესპოდენტი ამბობს: მოასხეს გოგირდის მეორე თუ რიგის მერილი სითხეთ, ნამდვილათ კი მდორეს ზეთი მოასხეს და, საკვირველია, რომ ასეთი დიდებული რაღაცის ნაცვლად ჩვენ ვხედავთ მხოლოდ ზეთის ლაქას. ეს ლაქა ნამდვილად ის ლაქაა, რომელიც ჩვენ ზემოთ ვახსენეთ, ოღონდ ეს ლაქა ბევრად გაზრდილა, ალბათ ზეთი ბევრი დაუსხამთ. ეს ლაქა ნამდვილად ის ლაქაა, რომელიც ჩვენ ზემოთ ვახსენეთ, ოღონდ ეს ლაქა ბევრად გაზრდილა, ალბათ ზეთი ბევრი დაუსხამთ. ეს ლაქა ნამდვილად ის ლაქაა, რომელიც ჩვენ ზემოთ ვახსენეთ, ოღონდ ეს ლაქა ბევრად გაზრდილა, ალბათ ზეთი ბევრი დაუსხამთ.

3—ქუთაისის მაზრის მემამულეთა კრებაზე გამოცხადდა 92 კაცი, —ტყუილია. გამოცხადდა ასზე მეტი, მარა მონაწილეობა კენჭის ყრაში მიიღო მხოლოდ 91 კაცმა, რადგანაც „გამოცდილმა და უნარიანმა" თავმჯდომარე ნიკორაძემ, ბიულეტენის ხრიკების წყალობით, თვის სასარგებლოთ უწესოთ ჩათვალა წინანდელი არჩევნები მის მიერ წესიერათ მიწყეული, რომელმაც დაუკარგა სოციალდემოკრატებს 45 ხმა. ეი ვის აქებთ თქვენ! ეი ვის შეეფარეთ თავი!

4—მდგომეს ზეთის შემომტანს მეორეთაც მოკონდა ამფიტრიდან ზეთი, ეს შენი ერთმა სოციალდემოკრატმა, შეაჩერა და უთხრა: არ გაგიშვებ, შენ ოსტატურის მოსახდენათ ზეთი მოგაქვსო. ლაპარაკს მოყვა ყვირილი, ყვირილს მოყვა ხალხის მოგროვა, ხალხს გროვას მოადგა პრისტავი, რომელიც ამბობდა: დაიშალეთო. ხალხი ნელ-ნელა დაიშალა, დარჩენ შეხვრებული ოსტატურკიონისტი და ჩვენ, ამხანაგი, პრისტავმა ამათაც უთხრა წადითო და წადე-წამოვიდენ. ამით გათავდა ეს საქმე. ახლა გკითხე თქვენ: სადაა ამაში „სამარცხვინო რიგი მოენისა", რომელსაც თქვენ ჩვენებურივე „ეტიფორმით" სჯიდეთ ნით აცხადებთ. შეიძლება არც კი იცით რა თქვით, შეიძლება ეერც კი გრძნობთ დამანინის სინდიციის და მისი პიროპენების ფეხებით გათელვას, მარა ვინც თქვენზე მაღლა დგას, ვინც უფრო მეტათ დამიანია, დღეღით მოგთხოვს პასუხის გებას „სამარცხვინო" ცილისწამებისათვის.

არჩევნები სამჭის დარბაზში იყო უფრო ლიბერალური, უფრო თავისუფალი, ვინემ იგივე სათლარ სასამართლოში, სადაც დ. ნიკორაძემ იხმარა პიროპრაბიული საშუალება და კარები მაგრათ ჩაკეტა. მარა მაინც ამ ორ კრების შორის დიდი განსხვავებაა. ერთზე 91 კაცი დაეწერა და მეორეზე 2100. მაინც რაც უნდა ყოფილიყო თქვენ უნდა ეგეწონ-დაგეწონათ გარემოება და უსაყურად ჩვენი საზოგადოების და განსაკუთრებით პარტიების ავტენების ქცევას ეტიფორად" არ უნდა შეხებოდით. მარა საქმე ისაა, რომ რადგანაც კორესპონ ენტმა დაკარგა საქირო ეკვილიბრი, ამიტომ ერთ ან მეორე მხარეზე უნდა დაეფარდნილიყო. ამნაირად ის ჩვენი რეაქციონერ კადეტებში ყოფს თავს.

რაც შეეხება ქალაქის საბჭოში მომხდარ არჩევნებს, აი როგორ წარმოებდა:

24 აპრილს, დილით ადრე ხალხი მოაწყდა ქალაქის საბჭოს, რომელსაც ეტყობოდა საქმო გულმხურვალობა და გულმოდგინება თავის უფლების არჩევნით გამოსაყენებლათ. ხალხს სატელეგრივით ამოყვა ყველა პარტიის აგიტატორები, რომლებიც თავთავის კანდიდატების ბიულეტენებს აწყდნენ ამჩნეველთ. რიცხვით და ორგანიზაციით სხვა პარტიებს აღემატება სოციალდემოკრატიული პარტიის აგიტატორები. კადეტების ჯობნიდენ ფედერალისტები. პარტიების აგიტატორთა შორის ხშირათ ხდებოდა სიტყვიერი პოლემია, ერთმანეთის ჩაყორტნა და დატუქსვა, რომელიც უმეტესს წერტილამდი ახწევდა.

დაკრა 9 საათმა, კარები გაიღო. ამჩნეველები დარბაზში შესავალ ბილეთებით შევიდენ. თავმჯდომარემ 500—600 კაცის კრებას აუწსნა არჩევნების წესები. ასისტენტები თვითდანვე დაენიშნა, რომელთა შორის არც ერთი არ იყო ს.-დემოკრატიდან. ყველა ყუთებს საბეჭდი მოსამსახურე ფედერალისტები და კადეტები ადგნენ. ამ ცხადათ გამოაშკარავდა თანასწორ არჩევნის პრინციპის დარღვევა, მარა მოწინააღმდეგე პარტიები ამაყოფილნი ამ უსამართლო განკარგულებაზე, სდუმდენ და ეტყობოდათ ცხადი კრძალოთა. ამისათვის სოციალდემოკრატის პარტიის წევრმა თავმჯდომარეს შენიშნა, რომ ასისტენტები სახალხოდ ყველა ამჩნეველებიდან ეირჩიათ. კენჭის ყრის დაწოლილების შემდეგაც ყუთები განგებ ამისათვის არჩეულ კაცებისთვის ჩაებარებიათ, მეორე დილამდი შესანახათ. ამასთანავე ითხოვეს თავმჯდომარის გადაგდომა, რადგანაც ის კადეტების კანდიდატი იყო წამოყენებული. სამივე შენიშვნა უარჰყო თავმჯდომარემ, რომელიც თავის აზრს იმით ასაბუთებდა, რომ ასისტენტების დანიშვნა საკირო არაა, რადგანაც ვინც მოწვეული ჩემის მოსაზრებით, ყველა პარტიიდან არიან, ყუთების შენახვას ქალ. გამგეობა იკისრებსო. ეს დარწმუნებით, რომ დილამდი მთელი ღამე ჩქნებო, გადდღემით ეკი, ჩემდა მაინც წუხებაროთ ვერ გადაგდგები, რადგანაც ამას მოყვებოდა არჩევნების შეჩერება და გადადებაო, ყველ შემხვედრს ხვედრ განუცხადეს შვიდ ოქ ნი. ამნაირად, მოფიქრებულად ყუთებიდან გაძევებულ სოციალდემოკრატებმა გაადლიერეს არა-ოფიციალური მეთვალყურეობა, რომელიც გრეხა-მანქვას და ხშირათ გაფთრებულ კრძეს იწვევდა ფედერალისტ-ასისტენტებში.

დაიწყეს ბიულეტენების ყუთებში ჩაგდება. საზოგადოების დაეტყო მღელვარება, მიწევ-მოწევა და გვერდების შეგრეხა წამოსწყდა, რადგანაც არ იყო მოწყობილი ისე, რომ ყუთებზე თითო-თითოდ მისულიყვენ. მიდიოდენ ერთად, ჯგუფად, რაც იწვევდა შეჯახ-შემოჯახებას და უწესოებას. ამ დროს ყუთების მახლობლათ მოასხეს მეორეს ზეთი, რომლიდანაც ისეთი მაგარი, მწვავე სუნი ავარდა, რომ თავმჯდომარე, მისი ასისტენტები და კენჭის ჩაყრებელ ცრემლებს აფრქვევდენ. ყველას „პლატკებში" ეყვა ხელში, ყველა ტიროდა. საქმე 4—5 წუთით შეწდა. შემდეგ ხელ-ახლა შეუდგენ საქმეს. ამ ოხშტრუქციის შემდეგ ყველა პარტიის აგიტატორები, როგორც გარეთ, ისე შიგნით დარბაზში თავისუფალათ წევდენ აგიტაციას, თავისუფალათ უშანკვედენ ბილეთებს, კიცხავდენ მოწინააღმდეგეებსა და აწვდიდენ თავის ბიულეტენს. იყო ოხუნჯობა, იყო ფაქიზი ერთმანეთისაკენ, ხშირათ უმიღლეს წერტილამდი მიდიოდა ერთმანეთისაკენ გადაყვირილი. ამგვარმა მდგომარეობამ ხშირათ გამოიწვია თავმჯდომარის შენიშვნები, მარა ამაოთ, გარეთ თავისუფალ აგიტაციას და კრებებს მოკლებულნი, აქ ლხინდენ თავის საარჩევნო საშუალებას. მოეხდებათ სამხედრო წესებისა ხალხი, განსაკუთრებით „შავი ხალხი" ბევრი მოვიდა. ეს არ გამოეპარათ ფედერალისტებს და 1 საათიდან დაეტყოთ არამკითხე კანტროლი, სხვის მე-შენა, უწმაწურობა და მოუთმენლობა. ეს იყო მათი სულიერი აქვთბილთვის ბარომეტრი, რომლის დამდეგი ვერ მოახერხეს და თვითონ ფედერალისტი ასისტენტები ამბობდენ—სოციალდემოკრატები ხართ გამარჯვებულნი. ბიულეტენები არავის გაუხსნია, არავის წაუკითხავს, მარა გარეთ მორნილი მრავალ პწკარების ნაკვალევ კარგათ არჩევდენ კენჭობიანი დახელოვნებული ფეღერალისტები, თუ ვის უნდა მიენერათ მაისაზღვრები კარგათ ღრმად ჩაწვნენ თავის დამარცხება და ხშირათ ჩრჩნენ თავის დამარცხება და ხშირათ ჩრჩნენ „შეშათა პარტიის უნდა მიეცე კენჭი; „შეშათა პარტიისო" და კიდეც შეასრულეს ის საქმელი, თავის სურვილი და მისწრაფება არჩევნებში ნათლათ გამოიქვა.

ნაშუადღევის 4 საათიდან ხალხი ცოტა მოდიოდა. შემოსავალ ბილეთების ღირსი საათზე დაიკეტა. 9 საათზე კენჭის ყრა დაიწყო. ჩვენ კიდეც მოვთხოვეთ თავმჯდომარეს უფლებაზე ჩვენი დარაჯების დაყენება, ახლა წინადადება მიიღო და საბჭოს 7 ეკვილარად ორი ჩვენი და ერთი ფედერალისტების კაცი დავაყენეთ.

პოლიციის საქმეში, არც წესის დაცვაში არც უყოფებში შენახვაში არ გვიჩივლია, თუმცა თავმჯდომარეს თხოვა პოლიციტერს რამდენიმე მცველის დილამდი ყოფნება, მარა პასუხათ მიიღო: „ჩვენს კენჭურაში არ ვერევით და მით უმეტეს გვსურს ვიკისრით უყოფების შენახვა, ეს თქვენი საქმეა, როგორც გსურთ, ისე მოიქეცითო".

25 აპრილს, დილით თავმჯდომარის მიერ კენჭის ყრა, შეიძლება ლიბერალური განკარგულების გამო, რამდენიმე ხანს შეუქცევია ხალხის წყალი, ხალხს ეს რაღაც, არ დაზოგი ხალხის ზრომა და ენერგიის დახარჯვაში უსუსურათ გაფლეთ დღის ნაღვაწი.

ბიულეტენების დახეგა და მით ჯგუფის ჩაშლა უთუოდ პარტიულ ნაღვაწი შეიქნა. უთუოდ აქ მომხდარა სოციალ-დემოკრატის წინააღმდეგ შეთქმულება.

ჩვენ აღვადგინეთ-ია ფაქტების სინამდვილე, მითუდ დაირღვა ყველაფერი „შრომის" კორესპოდენტის ნაღვაწი, მაგრამ რა ერთი და ეს ერთია: ან სავსებით დაფილება, ან ღეღი „უტიფარ" კორესპონდენტის წინააღმდეგ, რომელმაც უნდა შეურაცხყოს პიროვნება, პარტია და ორგანიზაცია საზოგადოება თავის კეკნი აზრებისთვის.

ი. ჯ—ლი

ფელეტონი

მ ტ ა რ ვ ა ლ ს.

რაც გინდა, ის ქენ, მტარვალო,
როგორც გსურს, ისე მოგვეპყარ,
გინდ შორს, ციმბირში, გაგვგზავნე,
გინდა ციხეში შეგვიყარ;
გინდ ჩაბოგვახრჩეე, გვაწამე,
ტყვიით გაგვიპე გულ-კერდი,
გინდ საკრეში ჩაგვაგდე
და დაგვწიო, როგორც ბებერ,—
ჩვენ მაინც, ვინც კი დავრჩებით,
ეფიცავეთ, ან ფიცი რათ გვინდა,
ზურგს არ შეეჭცევთ ბრძოლის ველს,
სანამ არ ეპოებთ რაც გვინდა!

ერთი ათასით ვიქვეითი,
ათასი—მრავალ რიცხვითი
და მეერთებულ ძალ-ღონით
მოგეელინებით რისხვითა:
შეგმუსრავთ, გაგანადგურებთ,
მოგიძღვნით მწარე სალამს,
შენს ნაშიხე ავთვრილებთ
თავისუფლების ალამს!

ვ. ჩახ-რუხაძე.

კიდევ „შრომის" კოლესპოდენტის სიცილაზეზე.

„შრომის" კორესპოდენცია თვითდან ბოლომდე სიცრუის რგოლზეა ასხვეული, კორესპოდენტი ცდილობს, რომ ეს რგოლი სხვას გადააცეს კისერზე. კორესპოდენტობის ნაცვლად ის ვითომც კრიტიკოსის დანგრეს იქნას და ფაქტების წყობაში და ნათლით გადაკეთის მაგიერ ამხირჯავს ჭათ. მისი კორესპოდენცია არ გაეს კორესპოდენციას. კრიტიკაც ხომ სულ არ არის და ისეთ, მარა რაღაცაზე გაწყრალია ეტყობა, რომელსაც შეუძლია მისი ნაკამლური მგრამლობა და ამის შეგებაც ვხედავთ.

1—ეს საარაო კორესპოდენცია ბოლოდანაა დაწერებული. მოგვითხრობს „ერთი ახალგაზრდა" კაცის მიერ პიროტებების დახვევის. იგივე ტელეგრამაში ამბობს: „ნ-ბა ს. რეკლიკაციონერმა დაგლიჯეს ბიულეტენებთან".

2—კორესპოდენტი ამბობს: მოასხეს გოგირდის მეორე თუ რიგის მერილი სითხეთ, ნამდვილათ კი მდორეს ზეთი მოასხეს და,

---

ბჭა სოფლის მასწავლებლისა

დაიწყეს იქ-დგან, რომ უმრავლესობა სამრევლო სკოლების მასწავლებლებისა პრაღლატარებია და მეტად ცუდს და აუტანელს პირობებში მსახურებენ. ჯამაგირები მათ არ ეძლევათ. ხალხისაგან შემოსავალი, ამ რეაქციის დროს, სრულიად მოესპოთ, რადგან საწყალი ხალხი, უმეტეს ნაწილად, დაბრუნულია. სწავლითის ველას სკალიან... ყველას ტყეებისკენ უმეტესს თვალი, რომ თუ, ვინიცაა, დაპატიჟებელი „სტუმრები" შეესიან, გაქცევით თავს უშველონ ძალდობისა და ტანჯვა-წვალებისაგან. ზოგს „ნაგაიკისგან" დალურჯებულ ტანი ჯერაც არ მოშუშებიათ. ესეც რომ არ იყოს, არც დღეგანდლი შკოლა და მისი პროგრამა მოსწონს მას. ეს არის მიზეზი, რომ ზოგს ხალხისაც კი დაკლგვია და შვილს შკოლაში არ გზავნის; იცის, რომ დღევანდელი დამთავრებული შკოლა და ოჯახში ვერაფერ ნუგეშს ვერ შეიტანს (და, ნაცვლად ამისა, შკოლა მას დაუხარჯავს გონებრივად და ზნეობრივადაც). ის არის მიზეზი, რომ შკოლებში მოწაფეების რიცხვმა შესამჩნევათ მოიკლო და ზოგიერთი შკოლა სულაც დაიხურა და აწიც ბევრი დაიხურება. ამისთვის ჩვენი ინსპექტორი მაინც და მაინც არ შეწუხდება, მათი ბრალი ხომ არ არის! საბარალო მასწავლებლები დარჩენ შემწირეთ და მოიცდეთ იმ ორიოდე გროშისა, რომელსაც მათ ეკარჩის სჯერ. ურიგებს სამჯერ წელიწადში „პასობის" სახით. თუმც ეს „პასობიც" ისე მცირეა, რომ ლაპარაკადაც არ ღირს, მაგრამ მაინც ეტიტეი ორიოდე სიტყვას მის შესახებ. ხსენებული „პასობის", რა რომ უნდა ბეჭდით და მუყაითი მასწავლებელი იყოს, თერმატეტ თუშნის ტეტ ჯერით არ აძლევენ წელიწადში, ზოგს კი ას მანეთზედაც ნაკლები ეძლევა. თერმატეტ-თერმატეტი თუშნაც რომ ეძლეოდეს თითეულ მათგანს, მაშინ ნაც ხომ მათი ღირსი კრძა არ უყოს არ ღებულებ. მ ვრამ, მაგრამც ის არის, რომ ამ თ შ ასაც რიგზე არიღებს. ამასთანავე მკოხ ილის ყურადღებას მივაქცევ იმ გარემოებას, თე როგორ გამოიზომება, ან იმყოფინ ს ოფლის შკოლის მასწავლებელმა ღღეში მაი შაური. კარგი, თუ იგი უცოლშვილოა, მაგრამ რაღა უნდა ვთქვათ ცოლშვილიანებზედ და მასთან თუ უცხო სოფლებში გაწესებულნი არიან! რა ჯოკოხეთურ შიმშილში უნდა ატარონ მათ დღე და საათები ამის გამოეწოლ მ ერთსოფლის მიმინდეია. სოფლის მასწავლებლები იგეთივე ადამიანები არიან, როგორიც მათი მძარცველი „ბ ლები", როგორც ადამიანებს, ს მასწავლებლებსაც სჭირდებათ ჭა მა-დაბურება და ეჭამა. ავათმყოფ სოფლის მასწავლებლის ხშირი სტ მაგრამ რით ეუქმნის თავს და რ შეალებით? რა არის მისი ხშირი ფთის მიზეზი? მრავი ერთი არ გაი მრავალია: სკოლების დაფსაჭიროებელი ლები, ზამთრობით უშეობა, თბილი წინამოსის უქონლობა, ცუდი, არაჯანსაღი სახლები, ხშირათ მარტო ერი და პასუხი, ან ტყუილი. ზოგს სოფ მასწავლებელი წელიწადში, მისი ჯ შეალებით, თორე ვერ იგებენ. ბევრ რამეს, რომელიც კეთილ ხალხში ეკრობს, იქნებ ვინმემ შეიბრალოს და „ტ ტის გულისთვის" მიიპატიჟოს ოჯახ ხალო აქაოს, მაგრამ ასეთი ამასაც ყლებულია. რა უნდა კნან საბრალო სწავლებლებმა! ზოგი მათგ ნი კიდეც ბუცებულა. ჯანი და ღონე სკოლ შეუწირავს და დღეს იგივე სკოლა მა შინით სიკვდილს ეშუქრება, ნაცვლ თანაგრძნობისა და შებრალებისა, წ ველებელთ ხშირად ეს ბმით: „Ваше ложение подторога рублей, желаете жите, нѣтъ да, уходите!" ეს კი ეშ შნავს, რომ დამწყარ ადამიანს ხედ ლარი დაახლ.

სოფელის მასწავლებელი

მ უ შ ა ო ბ ო რ ი ს

თფილისის მოსაპაპურეები და სახლ ორების პატრონები. ამ ერთ წლის წინ თფილისის მოსამსახურეები დიდ გაჭირ ბაში იმყოფებოდენ. სამსახურში დაგვი ბანს 25—50 მანეთამდე ხალოგს თხო ლობენ და ხშირი იყო ისეთი აღა, რ მაღიც მხლოდ ამ ხალოგების ფულ აწყარებიდან თავის ეკარაბას. არსებო აგრეთვე კრაშკები, რომელშიაც ყ მოსამსახურეს დღეში ბეთი შაური ჩაგდო ალის სასარგებლოთ. ხანდახან ხ ზეინი ისე მოახერხებდა საქმეს, რომ ყალ მოსამსახურეს ხალოგის ფული ხელ-ხალბანიდა და შეხედ გარეთ მოისუპარებდა.

ამ აუტანელმა მდგომარეობამ შეიტ და გამოიგონა ქალაქში ხელზე მოსა

ხურვები. გასული წლის ბრილიში მოხდა საერთო გაფიცვა, რომელშიაც 16000 კაცი იღებდა მონაწილეობას. გაფიცულთ ორი კვირა გასტანა და ბოლოს ბაზრების იძულებული გახდნენ: ხელოვნ-ქარაშები მოესპოთ, ჯამგირი მოემატებინათ და სხვა წვრილმანი მოთხოვნებიც აესრულებინათ. მხოლოდ მ-ნი გოორი რკინილის არ შეუწყვია ამას და საეკლესიო მუშები დაითხოვა.

ამის შემდეგ მოსამსახურეებმა დააარსეს კავშირი, რომელიც თავ-გამოდებით იცავდა მოსამსახურეთა ინტერესებს. ამ ბოლო დროს, ე. ი. რეაქციის გაბატონებასთან ერთათ, ბაზრებში ისევ გაიღვიძა მოსამსახურეთა ყველაზე სურვილმა და ძველ ალთქმა-თანახმიან ფეხი დაიბიჯეს. ოგინმა გამოცხადებს მსახურებს: ჩვენ ვკტებავთ ჩვენს რესტორანებში და თქვენ სადაც გსურთ იქით მიბრძანდითო. ბრთლაც დაიკეტა: ვეტაუელი, სვეტი, ორიანტი, ბანკის ბაღი, დეორაცია, არაბატი, მტკვრის პირის და სხ. რესტორანები. მიზანი ისით საქციელის ის იყო, რომ მოსამსახურეები შეეშინებიათ და შემდეგ თავის პირობებზე დაეთანხმებინათ, მაგრამ იქეთ გაუკრაულათ. ახლა, ამ ბოლო დროსაც, ზოგიერთი ბილების პატრონებმა ხელ-ახლა გამოუცხადეს მოსამსახურეებს, რომ ძველებურათ ჯამაგირების ძლევა არ შეეგიძლიათ. ამის შესახებ მოსამსახურეთა ბიუროს განკარგულება მოახდინა და წინადადება მისცა ხაზრენებს: არც პროტექციით და არც უკიდურეთ არავინ არ დაიყენონთ. ხაზრენებს რა თქმა უნდა ეს არ მოეწონებათ, მაგრამ ჩვენი სარგებლობა ჩვენვე უნდა დავიცოთ. ისინი ჩვენი საშვილებით ათასობით იგებენ და ჩვენთვის რაღაც ნაპეცებსაც კი არ ერიტებენ.

მოსამსახურე.

ნავთლულის ნავთის საწყობი. შარშანდელმა გაფიცვამ ამჯერ მუშებსაც მიაღწია მცირედენი შეღავათები: 1—მოიპოვეს კვირა დღით დასვენება. 2—სამშაო დღე შემოკლდა 17-დან 11 საათამდე და სხ. მაგრამ ახლა, როდესაც მყვლეფელებმა რეაქციით წელი გაიმაგრეს, ისევ გაუქმეს ეს ბრძოლით მოპოვებული შეღავათები და ძველი წეს-წყობილება აღადგინეს. ისევ შეიტყეს კვირა უქმობით მუშაობა და გარდა ამისა გეუქმ განელოვა, კონტრ. გალუსტუმვა და ბასენკოვა სამუშაო დღე ისევ 17 საათამდე აიყვანეს: დილის 4 საათზე რომ იწყებენ, საღამოს ცხრაზე თავდებენ.

X.

დამნაკლეები და თაორის მუშები. ოდესლაზოვის ქარხნისა და „შირის“ ფაბრიკის თათარმა მუშებმა საჩივარი წარადგინეს თფილისის მეორე რაიონის სოც.-დემ. მუშათა პარ. ორგანიზაციაში. საჩივარში აღნიშნული თუ რამდენი ხანი ირტანჯებიან აღნიშნული მუშები უსაქმოთ, რადგან თათარ-სომეხთა შეტაკების დროს ისინი იძულებულნი გამხდარან საშუაოსთვის თავი დაენებებინათ და შემდეგ კი აღარ მიეღიათ. მაუბი თათრები თხოულობენ ამხანაგურ სამართალს ე. ი. სამუშაოზე მიღებას ან კუთვნილი ანგარიშის გასწორებას. ორგანიზაციის განუხლავს ეს საქმე და როგორც გაიგება ფაფიანებით: მიმართონ შრომითმღებლებს, რომ მუშა თათარია სამართლიანი მოთხოვნილება დაკმაყოფილებულ იქნას ან მათი უკანვე მიღებით ან ერთდროულათ კუთვნილი ფულის მიცემით. აგრეთვე გამოეცხადოს დაშნაკაკანთა და ჰანჩაკისტთა პარტიულ კომიტეტებს, რომ ამ მუშების ძველ აღგილზე მიღებას ეწინააღმდეგებიან მათი პარტიის წევრები და თუ აღნიშნული კომიტეტები არ თანაუგრძნობენ თავის წევრთა ამგვარ საქციელს, ე. ი. თუ მათი სურვილი და გადაწყვეტილება არ არის თათარ მუშათა გაძევება აღნიშნული ქარხნებიდან, მაშინ წინააღმდეგობა გაუწიონ პარტიის წევრთა ამგვარ მოქმედებას. საჭიროა დავსძინოთ, რომ ქარხნის პატრონები თანახმა არიან თათარ მუშათა მიღებაზე, მხოლოდ ეს აღნიშნული სომეხი მუშები უშლიან. იგივე მუშები უშლიან მწარმოებლებს თათრების ფულის დაკმაყოფილებას.

„შინიდან რაგვიც დაგვაკარეს“...

„მეკი მუშებო!“—ასე მიმართა რუსეთის რევოლუციურ დროშას მატარებელ მუშებს ამთ „ბუდშემატკივარ“ პრემიერ მინისტრს ვიტემ ამ რამდენიმე თვის წინად. ბეტერბურგის პრეზიდენტობის ერთხმით ურჩი პრემიერს ისეთი სიხარული ხვია მუშებს ბუნას მოსაკუთხად და თან ბუნებაში გასვლა მოსწადდა. ბრთლაც ბუნებაში გამოვიდნენ, რომ მიეღიტა, ბუნებით ტკბობა ეგრძნო, ბუნებით ტკბობა ეგრძნო, რომ ბუნებით ტკბობა ეგრძნო, ბუნებით ტკბობა ეგრძნო, ბუნებით ტკბობა ეგრძნო,

მწუხარი ის არის, რომ პოლიცია ცდილობდა ზოგიერთი ებრაელები თავისკენ მიეზიდნა დასახმარებლად. ასე მოიქცა ვილნელდროზის პოლიციის კომისარი შენე. პოლიციის აგენტმა ბრაკვაზენმა მიიყვანა კომისართან დღიდანი რუსი ვაჭარი, და კომისარმა გააგებინა მას, რომ კარგს იზამდა თუ თუ ის თავის საშოპლოს ღალატს ჩაიდენდა. მან ამ საქმისთვის 17 ათასი მარკა შეპირდა წელიწადში. კომისარი ამასთანავე პირობას სთხოვდა ვაჭარს —ის ებრაელი იყო—რომ ის უნდა მონათლულიყო. შემდეგ ამისა მას მისცეს ყალბი პასპორტი ერნერტ ფიდელრის სახელზე, რომელშიაც ნათქვამი იყო, რომ ის ქრისტიანია, იმ მიზნით, რომ რუსის კონსულიდან პასპორტი მიეღო (იუდელების სარწმუნოების უცხოელ ებრაელებს, როგორც იცით რუსეთში შესვლა აღკრძალული აქვთ). ამ გვარით ბერლინის პოლიციამ ჩაიდინა დანაშაულობა, სიყალბე... ამ საქმეებზე თავმჯდომარემ შეიჩერა ორატორი და მის ნიტყვებზე პროტესტი განაცხადა. „ასეთი მდგომარეობის გაგრძელება შეუძლებელია —სთქვა ბოლოს ბებელმა—ჩვენ ამით სახელს გავუტეხთ გერმანიას“.

ბებელის შემდეგ ილაპარაკა თავისუფალ მოაზროვანი პარტიის წევრმა პოლმა. თავის სატყვაში მან უმთავრესათ ის აზრი გაატარა, რომ გერმანია ფრთხილად უნდა მოექცეს უცხოელებს და ისეთი ზომები არ უნდა იხმაროს მათ წინააღმდეგ, რომლებისთვისაც სხვა კულტურულ ქვეყნების წინაშე გაწითლდენ. ცენტრის დეპუტატმა მოითხოვა, პასუხი მისცეს მთავრობამ ამ გვარ შეკითხვებზე და ასაბუთებს ამას, რომ ეს ცალკე სახელმწიფოების საქმეაო. ასეთივე აზრი გამოთქვეს ნაციონალ-ლიბერალმა ბასსერმანმა და თავისუფალ მოაზრეთა კავშირის წევრმა შპანმა. მხოლოდ კონსერვატორებმა ოლდენბურგის პირით და ანტისემიტებმა ფრეილიხის დიდათ მოიწონეს პრუსიის პოლიციის მოქმედება.

ისევ მესხმამეთა ამხანაგობას „შრომას„

ამ ერთი თვის წინათ „ულვის„ № 23-ში მესხმამეთა ამხანაგობას „შრომას„ ვსთხოვეთ საამხანაგო სასამართლოში გამოსულიყო და თუ იგინი თანახმა იქნებოდენ, მედიატორებიც დაენიშნეთ ჩემი მხრით. წინააღმდეგ შემთხვევაში მე იძულებული ვიყავი მოგერთვის სასამართლოთი მომეთხოვნა ჩემი დაკმაყოფილება მათგან და მათი საქმეებიც გაზეთის საწვალებით გამომეკვეყნებინა.—ეს იყო და ეს.

ამაზე თუ თანახმა იყვნენ ბ-ნი „შრომის„ აბ. წევრნი, მათაც უნდა აეჩინათ შიანნეგე მედიატორები და საქმე უდაოდ გადაეჭრათ გათავებულიყო. მაგრამ საქმეც არაფერი ისინი ასე არ მოიქცენ და გუშინ ჩვენ გაზეთში პოლიტიკური ხასიათის წერილი დაბეჭდეს...

წერილში საამხანაგო სამართალზე გამოსულის თანხმობაც არის, თითო ჯერა და ჭალილი და მოპირდაპირის შეშინებაც და სხვა მრავალი, მაგრამ თვი და თვით—მოსამართლეები არსად სჩანან... მე კი მხოლოდ ესა ვთხოვდი.

ეს კიდე არაფერი, წერილის ბოლოში არ აწერია ვინ გვაძლევს პასუხს, ვისთან გვაქვს ბედნიერება პასუხის მიცემისა? მართალია წერილში აცხადებენ: „ჩვენ, როგორც სანდო პირნი, და ქვემოთ ამხანაგობის რწმუნებულნი, მაგრამ საჭირო იყო ვინ არის რწმუნებულნი.

ჩვენ ვიცით, რომ მთელი ამხანაგობა ნახ კაცისაგან შესდგება და ეს „რწმუნებულნი„ ხომ ნ-ზე მეტი არ იქნებიან, რომ თავისი გვარის გამხელა გაუძნელდათ?...

როცა ჩემი წერილი დაიბეჭდა, მე მითხრეს, თქვენ მედიატორობას თხოვენ რამოდენიმე პირს, მე ამას ცოტრ მანანასავით მოველოდი და ახლა კი პოლიციაც შემრჩა ხელში...“

ბატონო „შრომის წევრნო„ თუ ის წერილი თქვინი და თანაშრომლებინი, გთხოვთ სამი დღის განმავლობაში მედიატორები დაასხელოთ და საქმე გავათავოთ დროზე. წინააღმდეგ შემთხვევაში თქვენ წყალს ნაყვეთ და მეტი არაფერი.

ქ. თავართქილაძე.

წერილი რედაქციის მიმართ

ბატონო რედაქტორო!

თქვენი გაზეთის ერთ უკანასკნელ ნომერში იყო ცნობა, ვითომც ჯაჭვებს კაფიენ, ბაღავანში, რატრინეს, ცხეტიურს და ხაიაზეს თფილისის გენ.-გუბერნატორისთვის ეთხოვნათ, ნება მოეკვეთათ საღამის 6 საათის მაგიერათ 8 საათამდის ეიკარნათ. ჩვენ ამ ხუთი პირის სახელით ვაცხადებთ, რომ ეს ცნობა მოგვანილია, მაგრამ არათუ გენ.-გუბერნატორისთვის არ მოგვმართავს.

ს. ყიფიანი. ი. ამოვაისკი.

გთხოვთ მოათავსოთ თქვენს პატივცემულ გაზეთში, რომ მე, რომელიც ახლადაა ვიყავი ამხანაგობისაგან ამომხრჩოლთან ტელეგრაფის ქარხანაზედ ვეკუთვნი პარტიას ს. დ. და არა ქ. დ. როგორც მოთავსებული იყო გაზეთ „ტფილისის ლისტოკში“. ამის დამჭერის ტერმეთი ჯერ გაეგო რომელ პარტიას ვეკუთვნოდი და მერე დაიწყო ჯდობა.

კოტე ყეშიელიშვილი.

ს. ხაშის საზოგადოებამ ამ რამდენიმე თვის წინად გლეხთა შორის შეკრიბა ფული და ხილეული (რომელიც შემდეგ დუღილ აქცია) ოცდა ექვს მანათიანდე, რომელიც „ულნის ფურცელში“ რედაქციას წარუდგინეს ამ საქმის ხელმძღვანელებმა. „ულნის ფურცელს“ ყოფილ მშრომელს ვსთხოვთ გვაცნობოს, ეს ფული მიიღო თუ არა და დანიშნულებისა მიერ გადასცეს თუ არა.

ამხანაგი.

გაზეთ „შრომის“ ერთ-ერთი №-ში მოთავსებული იყო წერილი ბ. ვარლამ მოსაშვილისა, რომელიც ბრალს სდებდა რამოდენიმე პირთ, ვითომდა ყანაღების შემნახველი წინამძღოლი არიანო, ეს ხალხის გლეხებსაც ეხებოდა: მათ ყანაღების ამხანაგათ სახავდა. მე, როგორც ერთი წევრი ამ სოციალის, პროტესტს ვაცხადებ ასეთ ჯორების წინააღმდეგ და ვამბობ., რომ არც ერთი გუბერნიის გლეხს მათ არ ინახავდა, პირ იქით სდევნიდა ყანაღებს, მხოლოდ რაც შეეხება მათ ნავარდობას, ეს რაღა ჩვენი ბრალია, როდესაც მთავრობას ვერ დაუპატრია, ჩვენ, უიარაღო ხალხს, როგორ შეგვეძლო მათი აღაგმა? ისინი მთელს ქუთაისის გუბერნიაში ნავარდობენ და არა მარტო ჩვენში, რაც შეეხება მაშა თქვენს (ბ. მოსაშვილის) გასარკვევ (და არა გაბარკვეს, როგორც ამას თქვენ წერდით) ეს გასაწორებელათ ვინც ქნეს; მამათქვენს, რომელსაც სიკვდილით დასჯა კიანდა გადაწყვეტილი—ხალხმა შეუბრალა და ამას დაჯაჭვა. და განა ამისთვის გაკლია გული? ანა ბატონი ექიმი, სჯობს? მაშა თქვენის ხელობას დაანებით თავი.

„შრომის“ შემდეგ №-ში მოთავსებული იყო წერილი ბ. ბ. პ. ად. და მოსე თ. მოსაშვილებისა, რომელნიც იწვევდენ სოც. დემოკრ. ორგანოაციის წევრებს სამედიატორო სამართალში, რადგანაც ესენი ჯაჭვშებათ იყვნენ გამოცხადებულნი, ჯერ, მკითხველო, გიგაცნობთ ამ ვაჭრატნებს! ბ. ად. მოსეშვილი წინათ დიაკვნათ მსახურებდა, ახლა კი სიბერის გამო თავი მიიზეზა ამ სამსახურის და შეუდგა ახალი თანამდებობის ასრულებას: ეწერა ხალხში აგიტაციას, ათიდროვნებს ხალხს, ალალ ხანიერ ცოდვებს მიგიტოვებს თუ გაჩერებითიო, და თუ არ გაჩერებით, მე ვიცი და აღიხანოვმაო, ჩვენ შეიილეი კარგათ იცნობენ თათ (კარგი ვინმეს ნაცნობა) ხანდახან არც ბოკვილთან წასელას დაიზარებს მაგნე ხანით სიის წასარდვნათ. მხოლოდ არ გაგიწყრეს ღმერთი, ჯვაშეთი არ გამოაცხაო, თორემ ჩვენი ვარლამი გაწყრება. ხუმრობა არ გეგონოს, ექიმი უეხდის და ბომ იცი ვისთან აქვს საქმე.—ვაანდაგურებს მთელ სოფელს.

მოსე კი უფრო ახალგაზრდაა და უფრო მედგრათ განაგრძობს თავის სახიბრო მოღვაწეობას... დასასრულს თვისი კადეგობისა დაამთავრებს შემდეგი სიტყვებით:—სანამდის ვიტე-დურნოვო და მათი დამკვიშები არ გადაწყვეტენ, თქვენ მითავგენი ვერაფერს ვერ გააკეთებენო. ვენაცვალე მათი ხაბაზებენი ლულებს. სანამდის წვმალი ეკნებათ ან თქვენი „ახალი თაობა ვერ ელირსება სოროდან გამოძრომასო“(?) (ალბათ სიზმარშია).

რაც შეეხება სამედიატორო სამართალს, ორგანიზაციის წევრი თქვენთან არ გამოვა, რადგანაც ამას ხალხი არ თხოულობს; ეს ხალხის დაკვლისეკი ყოფილა, ორგანიზაციამ კი სისრულეში მოიყვანა. ამისთვის მთელი ხალხის გადაწყვეტილებას თქვენ ვერ წაუბედავთ.

ჩემი აზრით, გიჯობთ აღიაროთ თქვენი ისკანიოტური მიმართულება, სთხოვით ხალხს პატიება, თორემ ვერ გიშველიან ვერც ვიტე-დურნოვო და ვერც ალიხ.ნოვ-ავარსკი.

კირიონი.

ᲓᲔᲞᲔᲨᲔᲑᲘ

(პეტერბურგის დეპეშით საიენტოებისაგან).

3 მაისი.

პეტერბურგი. სახელმწიფო სათათბირო. (გაგრძელება). შემდეგ ილაპარაკა თავ. ვოლკონსკიმ (რიაზანის გუბერნიიდან). მას არ სწამს ოთხნაწილიანი ფორმულა და იმის მოპირდაპირეა, რომ აღრესი კომისიის რედაქციით დარჩეს. ალადინი (სიმბირსკი) ამბობს, რომ თუმცა ის ოთხნაწილიან ფორმულის მოზრდილი მოწინააღმდეგეა, მაგრამ ამ სწავლა მისი წარსული ამტკიცებს, მაგრამ მას სწამს, რომ სათათბიროს უმრავლესობა ხალხის პატრიოტ ელუთენის დაუსაფოთ შეიმუშავებს საარჩევნო უფლების კანონპროექტს, ამიტომ ის კომისიის რედაქციას ამჯობინებს ხმას (ტაშის ცემა). თავმჯდომარემ კიწვი ისე, როგორც კომისიამ შეადგინა, თუ შეესწორებინათ. ხმის უმეტესობით მიიღეს უცვლელათ კომისიის შედგენილ აღრესის პირველი მუხლი. ათ საათსა და 20 წ. შეუდგენ აღრესის მეორე მუხლის განხილვას. სათათბიროს წევრმა ლოკოტოვმა მოითხოვა აღრესის მეორე ნაწილის სტილის მხრით შესწორება, რაც უარყოფილ იქნა. მესამე ნაწილიდან, რომელიც იწყება სიტყვებით „ქვეყანამ შეიგნო“ და თავდება „რუსეთის ხალხი აღტაცებით მიეგება ამ ბრძანებას“ პროფესორ კარეევის წინააღმდეგობით გამოიკვეთა სიტყვა „რუსეთის“, იმ მოსაზრებით, რომ მარტო „რუსეთი“ კი არა, რუსეთის ყველა ერები სიხარულით მიეგებენ 17 ოქტომბრის მანიფესტს. დანარჩენი ნაწილის კითხვის დროს სტენოგრაჩა ვერცლ სიტყვაში ის აზრი გამოსქვა, რომ შეიქმნების მინისტრების სათათბიროს წინაშე პასუხის-მგებლობა მოხერხებული. სტენოგრაჩის წინააღმდეგ კოველესკიმ ილაპარაკა, რომელმაც დაამტკიცა, რომ ეს შეიძლებელი და იდეალი მოსახერხებელიც არისო, როგორც მაგალითად ინგლისში, სადაც მე-17 საუკუნეში რამდენიმე მინისტრი სიკვდილით დასჯილო. მინისტრებს პასუხისმგებლობა თვით მმართველს ათავისუფლებს ყოველივე პასუხისგებისაგან. სათათბიროს უარჰყო სტენოგრაჩის წინადადება და აღრესის მეოთხე ნაწილი მიიღო. დღის 12 საათსა და 15 წუთზე კრება შესწყვა დილის 11 საათამდე. კრება გაიხსნა დილის 11½ საათზე. განგარაშებენ აღრესის განხილვას. ნაბოკოვი კითხულობს აღრესის ერთ ნაწილს. ამ მუხლში შეტანილია კუტომანოვის შესწორება, სახელდობ: აღრესში მოხსენებული უნდა იყოს ცხოვრების ნორმალური მიმდინარეობის აღდგენის საჭიროება. ნაბოკოვი წინააღმდეგია ასეთი შესწორების. წაკითხული მუხლი შეუსწორებლათ მიიღეს. კითხულობენ შემდეგ მუხლს. იაკუშკინი შესწორებას თხოულობს, განსაკუთრებული სასამართლოების მოსპობას მოითხოვს. კიეველი დეპუტატი შოლპი შენიშნავს, რომ საჭიროა აღრესში მოვიხსენიოთ ტანდარმთა კორპუსის მოსპობა. ნაბოკოვი წინააღმდეგია ორივე შესწორების. შოლპი თავის შესწორებას იცავს. შოლპის წინააღმდეგის კენჭი უყარეს. არც ერთი შესწორება არ მიიღეს. აღრესის ეს მუხლი სავსებით დაიშვა.

პეტერბურგი. სახელმწიფო სათათბირო. ნაბოკოვი კითხულობს შემდეგ მუხლს, რომელიც იწყება სიტყვებით: „ადმინისტრაციის პასუხისმგებლობის დაკანონებასთან ერთათ“ და ათავებს სიტყვებით: „ხალხის წარმომადგენელთა კანონმდებლობითი კომპეტენციის საზღვარი“. თავმჯდომარე აცხადებს, რომ კოველესკიმ მოითხოვა იმ აღგილის შესწორება, რომელიც სახელმწიფო საბჭოს შეეხება, კომისიის უმეცრებასთან მოითხოვა იმ სიტყვების გამორიცხვა, რომელიც სახელმწიფო საბჭოს შედგენილობას შეეხება, გარდა ამისა კვასკოვმა მოითხოვა, რომ აღრესის ამ მუხლში აღინიშნოს დუმის უფლება, რომლის ძალით მას შეეძლება პიუპიტის განხილვა. გრაფი გეიდენი მოაგონებს დუმას, რომ მან მთელი ამ მუხლის შეცვლა მოითხოვა, მისი აზრით ამ მუხლში უნდა აღიძრას შეამდგომლობა, რომ თვით მფუძე მიიღოს თავის თავზე სახელმწიფო საბჭოს დაწესებულების გადახედვა. იარაკიც მთელი ამ მუხლის შეცვლას მოითხოვს. იარაკევი ამბობს, რომ ყველაფერი, რაც სახელმწიფო საბჭოს შეეხება უნდა ამოიშალოს, რადგან ამ მუხლით დუმა სახელმწიფო საბჭოს მოსპობას მოითხოვს. საბჭო ხალხსა და მეფის შორის ამარიული კედელი როდია, არამედ დუმის ამხანაგია, ამხანაგი, რომელიც, როგორც ისმის, მზათაა დუმას მხარი დაუჭიროსო. ამისთვის დუმას არავითარი საბაბი არა აქვს სახელმწიფო საბჭოს გასაქრქვლათაო. კოტლიარევსკი ამბობს, მე მხარს დავუჭერი კომისიის ტექსტს, თუ რომ იგი სახელმწიფო საბჭოს ახლანდელ შედგენილობას შეეხებოდეს, მაგრამ რახან ისე გამოდის, თითქო დუმა ორპალატიანი სისტემის წინააღმდეგი იყოს, მე კომისიის ტექსტის წინააღმდეგი ვარო. იაკუშკინი კადეტების სახელით მხარს უჭერს კომისიის ტექსტს. თავადი შახოვსკოი განმარტავს, კითხვა სრულებითაც ორპალატიან სისტემას არ შეეხება, ეს ამ დუმის საქმე კი არაა, ახალი დუმის, ახალი საარჩევნო წესებით მოწვეული დუმის საქმე იქნება, ჩვენ კი მხოლოდ ახლანდელ სახელმწიფო საბჭოზე გვაქვს სჯა-ბაასი და ამიტომ მეც ვეხმარები კომისიის ტექსტსო. თავადი ვოლკონსკი იმ აზრისაა, რომ სახელმწიფო საბჭოს ნაკლულოვანებებზე ლაპარაკი აღრესში უადგილოა. ტექსტის ამ მუხლის გამოურკვეველობამ აღიარი შესაძლებელია უკმაყოფილება გამოიწვიოს რაღან ისეა ნათქვამი, თითქოს დუმა ორ პალატიან სისტემის წინააღმდეგი იყოსო. ამიტომ ვოლკონსკი მოითხოვს სრულიად ნურაფერი იქნება ნათქვამი აღრესში სახელ. საბჭოს შესახებო. ზამოლინსკი ერთპალატიანი სისტემის მომხრეა. სახელმწიფო საბჭო მუდამ ადმინისტრატიული დაწესებულება იყო, არის და იქნება. მისი გამოსწორება და გადაკეთება ყოველად შეუძლებელიაო. ორატორი მოითხოვს, რომ აღრესის ეს მუხლი სავსებით იქნას მიღებული. თავ. დოლგორუკოვი სპერანსკის აზრისაა სახელმწიფო საბჭოს შესახებ. სახ. საბჭო მხოლოდ სათათბირო (совѣщательное) დაწესებულებას უნდა წარმოადგენდეს. უნდა ვეცადოთ, რომ კონფლიქტი არ გამოვიწვიოთ, ამიტომ გამოვეცადოთ მონარქს, რომ მასსა და ხალხს შორის არავითარი კედელი არ უნდა სუფევდესო. კრება შესწყდა.

კრების განახლების შემდეგ ულიჩენკოს წინადადებისამებრ დუმამ გადასწყვიტა, არ შეწყვეტონ სხდომა, სანამ აღრესის შესახებ მსჯელობა არ გათავდება. დუმა შეუდგა აგრარულ საკითხის განხილვას. ბეერი შესწორება შეიტანეს პროექტში. უმთავრესი შესწორება შეეხება იმას, რომ აღრესში სიტყვა „ღვთისკენა“ უნდა შეიცვალოს სიტყვით „მიწის მუშები“, ვინაიდან გლეხკაცობა, როგორც ცალკე წოდება, აღარ იწერებაო. თხოულობენ ჩაუმატონ ტექტში, რომ მიწის მოხმარებულება უნდა დაკმაყოფილდეს ადგილობრივი მცხოვრებთა სურვილის თანახმათ. მოითხოვენ, რომ აღრესში მოხსენებული უნდა იყოს ცხოვრების ნორმალური მიმდინარეობის აღდგენის საჭიროება. ნაბოკოვი წინააღმდეგია ასეთი შესწორების. წაკითხული მუხლი შეუსწორებლათ მიიღეს. კითხულობენ შემდეგ მუხლს. იაკუშკინი სახელით აცხადებს, რომ კადეტთა პარტია ამ დღეებში საადგილ-მამულო საკითხის შესახებ კანონ-პროექტს წარმოადგენსო. მემარჯვენეები გრაფი გეიდენის მეთაურობით თანახმა არიან მემამულეებს მიწა-წყლის გლეხებზე გადაცემისა. კრების ინტერესები სახელმწიფო ინტერესებს უნდა დაეთმოსო. ძალიან დიდ ხანს გრძელდება მსჯელობა. პლენარული მოითხოვს მოსპონ მსჯელობა. ორატორი მოაგონებს დუმას, რომ აღრესის დამტკიცების დაყოვნება არ შეიძლება, რადგან ამ აღრესზეა დამოკიდებული ტუსაღთა ვედ-ბედიო, „სანამ ჩვენ ლაპარაკს შევექ ვეყითო, სთქვა ორატორმა, ვინ იცის, იქნებ სიკვდილითაც დაისაჯოს ბევრიო“. ამის შემდეგ ბევრმა უარი თქვა სიტყვაზე. ცხლმა შეწყდა ათი წუთით. პროექტის ის ნაწილი, რომელიც აგრარულ საკითხს შეეხება სათათბიროში მიღო ცოტა შესწორებით, იმ მიწებს რომელიც ძალით ჩამორთვა სხვა და სხვა პირთ და დაწესებულებებს, მიემატებ საეკლესიო მიწებიც. აღრესის ის ნაწილი, რომელიც მუშათა კითხვას და განათლებას შეეხება სათანადოთ უცვლელათ მიიღო. შემდეგ განიხილეს ის ნაწილი, რომელიც სახელმწიფოს ხარჯებს შეეხება. მიღეს შესწორებით. შემდეგ განიხილეს სხვა და სხვა ერთი უფლებრივ თანასწორობის საკითხი. ამ საკითხის განხილვას შემდეგ ინციდენტი მოყვა. მღვდელი კონსეევიჩი (ვოლინის დეპუტატი) თხოულობს, რომ აღრესის ამ ნაწილის მიემატოს შემდეგი სიტყვები: „რომ რუსეთმა დაკარგოს თავისი ნამდვილი სახე და „თითქმის სახელიც“. დასცინიან, აქა-იქ უკმაყოფილებას აცხადებენ, ირონიულიც ტაშის ცემა. დეპუტატი პეტრაჟიცკი სთხოვს თავმჯდომარეს გაიფრთხილოს კონსეევიჩი ასეთ სასაცილო წინადადების შემოტანისთვის, რომელიც სათანადოთ ღირსებას ჩრქას სცხებს. ცხარე ტაშის ცემა. თავმჯდომარე თხოულობს, უნდათ თუ არა კენჭი უყარონ კონსეევიჩის წინადადებას. ხმა ნაღლა აყრიან „არა არა“-ო. სათათბიროს ერთხმათ ურყო ეს შესწორება და აღრესის ნაწილი უცვლელათ მიიღო. პროფესორ ყავალევსკის შემდეგი დამტკბა შეაქს აღრესის ამ ნაწილში: „განაბოგებული რუსეთი შეუდგება თავისი ცხოვრების მოწყობას, ისე, რომ როგორც კერძო პირი ისე ყველა ერებს თანასწორი უფლება ქონდეთ, ის იქნებს შესაფერს ადგილს სხვა ყველა დიდ სახელმწიფოთ შორის, თავის უმთავრეს მიზნათ აყენებს იმპერიის მოლიანობას და დამოუკიდებლობას, კვლილ განწყობილებას, იტერს ყველა დანარჩენ სახელმწიფოებთან, რომელიც ყველა ერების თავისუფლათ განვითარების საფუძველი იქნება, უმეტესათ სლავიანების. ხელშეწყობ! თქვენი მიზანი შვიდობიანობის ჩამოგდების მაშინ განხორციელდება, როცა თვით ჩვენ ქვეყანაში მოისპობა ყოველივე უკმაყოფილება, რომელიც ხშირათ სხვა სახელმწიფოებთან ომს იწვევდეს. ბაბოკოვი და სხვა ორატორები წინააღმდეგი არიან ამ ვარ შესწორების, ეს წინადადება კენჭის ყრით უარყოფილ იქნა. აღრესს ეს ნაწილი სათათბიროთ უცვლელათ მიიღო. შემდეგ შეუდგენ იმ მუხლის განხილვას, რომელიც ამნისტიას შეეხება. კამათის დაწყებისას წინადადება შეიტანეს და მიიღეს შესწორებულ იქნას აღრესის ეს ნაწილი და გარკვეით აღინიშნოს იმ პირთა კატეგორია, რომლებისთვისაც საჭიროა ამნისტია. ამ კატეგორიას ეკუთვნიან ის პირნი, რომლებსაც პოლიტიკური, სარწმუნოებრივი და აგრარული დანაშაულობა ჩაუდენიათ. სტახოვიჩი თხოულობს შემდეგ დამატებას—ხალხისადმი მიმართვა, რომ პოლიტიკური მკვლელობანი მოისპობა, ეს მკვლელობის დაგმობა კი არა ის არის, მხოლოდ სურვილია განახლებულ რუსეთში მშვიდობა ჩამოვარდეს (ტაშის ცემა). რ... წინაღმდეგია სტახოვიჩის. მან სთქვა, რომ მშვიდობა ჩვენ სტახოვიჩის სიტყვებს არ გვჭირდებაო. მაგრამ უბრალო ხალხისთვის ეს ნათელი მოვაწერიო. მაგრამ უბრალო ხალხისთვის მაშინ ბიზნის კურდღელე დანაშაულობა უნდა ჩაითვალოს. ეს სასამართლოს საქმეა. ჩვენი საქმეა მხოლოდ მიზეზების ... აცილება, ვინაიდან დანაშაულობა დღევანდელ შემთხვევებში მიზეზი ... ლებულება იყო, რომელიც მთავრობის ... ნონო ძალდატანებამ გამოიწვია. ... ორატორმა სავსებით დასაბუთა მოსაზ... ყველა ის საზიზღარი მოქმედება, ... მაც ყველა ეს დანაშაულობანი გამო... როდიჩეკს მთელმა სათანადო ... გრძნობის გამოცხადებას აქ ადგილი ... ქნებაო. გრაფი გეიდენი: „ეთხოვ... გავეგებინოთ ვინ რა შესწორება ... რომ მთელმა ქვეყანამ იცოდეს ვინ ... მისკენ და ვინ არაო. სათათბიროთ ... წილი მიიღეს უცვლელათ. კრება ... საათსა და ათ წუთზე დაიხურა. კრება ... საათის შემდეგ გაიხსნება. კრების ... ვე წინ მოისმინეს 50 წევრთა წინა... შეეკითხონ შინაგან საქმეთა მინისტ... უტყუარ საბუთების შესახებ, რომ... გაზეთებში იყო გამოცხადებული, რ... ლიციის დეპარტამენტი თვით აქეზ... ხალხს პოლიტიკურ დანაშაულობის ... ნისთვისო. წინადადება ერთხმათ მიიღ... დადგინეს შეეკითხონ. კრების გახსნის ... დღე დაიწყეს მესამეკრ წაკითხვა ... სის. ნაბოკოვმა მთელი აღრესი წაკი... ხა. პეტრაჟიცკიმ პოლწოდა ყველა ... თანხმებულიყო, გეიდენმა წინააღმდ... ბა განაცხადა აღრესის მიღებაზე და ... ნხმობა რომ არ დაერღვია გავიდ... რბაზიდან. მას გაყვენ სტახოვიჩი, თავ... ვოლკოვსკი და ორიც სხვა. აღრესი ... ხმათ მიიღეს. ნაბოკოვმა წინადადება ... ტანა დაავალონ თავმჯდომარეს, ორ ... ამხანაგს და მდივანს აცნობონ ხელმწ... აღრესის შინაარსი. თავმჯდომარემ გან... ბადა, რომ კრების შედეგს დაეუოწენ... ვაცნობებ ხელმწიფესო.

პეტერბურგი. გუშინ სახელმწიფო სა... შეუდგა სეფე-სიტყვის პასუხის პროექ... განხილვას. კომისიის უმრავლესი ნაწ... პროექტში იხსენიებს ამნისტიას, მაგ... სახელმწიფო საბჭოს წევრებში ბევრ... ურევნიან ისეთები, რომლებიც სრული ... ნაღმდეგი არიან ამნისტიის. დიდებულ... სიტყვა წარმოსთქვა ტაგანცევმა ამნისტ... შესახებ. ამნისტიის მომხრე იყვენ: ბო... ლევი, ლამპა-დანილევსკი, შიპოვი და ... ნადსკი. წინააღმდეგი: სამარინი, თავ... ყასკევიჩი, რიტიშევი, უშაკოვი, ეპის... პოსი ანტონი, აკიმოვი და გონჩარო... კრების გაგრძელება დღეს პირველ სა... დაიწყება. ვიტე პრინციპიალური ამნ... ტიის მომხრეა მარა ისეთის, რომელიც ... რეველიციას არ გამოიწვევს.

პეტერბურგი. სამხედრო სასამართლ... ჰუტლოვის ქარხნის დირექტორის ნ... როვის მოკვლისთვის კოტლეტს, ბელ... და რომანოვს ჩამოხრჩობა გადაუწყვიტ... სასამართლომ შუამდგომლობა აღძრა კ... ლეს და რომანოვს სასჯელი შეუმსუბუქ...

ტამბოვი. სპირიდონოვის ქალის სიკ... ცნობილი, ბოკაჭოლის თანაშემწე ფელ... ქარხანაში რევოლვერით მოკლეს. მკვლელ... დაიჭირეს და ვინაობას იკვლევენ.

რედაქტორ-გამომცემელი ქ. თავართქილაძე.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲬᲔᲠᲘᲗ

სომხურ პოლიტიკურ, სახოგადო და სალ... ნომრით ახალ გაზეთზე

„ᲙᲐᲛᲬ“ (საბეჭდ...

რომელიც ჯერ-ჯერობით **გამოვა კვირ...**

ᲝᲠᲯᲔᲚ

სოლოლაკის ქუჩა, №